

Mielekäs oppiminen

Hyvää oppimista voidaan luonnehtia opiskelijan syvälliseen ymmärtämiseen pyrkiväksi, merkitykselliseksi ja opiskelijan näkökulmasta mielekkääksi toiminnaksi.

Konstruktivistinen oppimisenäkemys korostaa opiskelijan omaa ajattelua merkitysten muodostamisessa ja tulkinassa. Oppimisen merkityksellisyyttä voidaan tarkastella mielekkään oppimisen mallin avulla. Mallissa on esitetty kriteereitä, jotka opetuksessa toteutuessaan auttavat lisäämään opiskelijan mielekkyyden kokemusta. Mielekkään oppimisen mallin teoreettisena perustana on Ausubelin (1968) ja myöhemmin Kesterin ja kumppaneiden (2001) kehittämät käsitykset tietorakenteiden rakentumisesta ja organisoitumisesta. Jonassen (1999) on kehittänyt mielekkään oppimisen mallia verkko-opetuksen näkökulmasta ja suomalaisessa kontekstissa sitä ovat soveltaneet mm. Nevgi ja Tirri (2003) ja Ruokamo ja Pohjolainen (1999).

Oppimisen mielekkyyteen vaikuttaa se, miten oppimistilanteessa onnistutaan ottamaan huomioon seuraavat seikat:

- Keskustelumuotoisuus/vuorovaikutteisuus
- Aktiivisuus
- Intentionaalisuus
- Yhteisöllisyys
- Reflektiivisyys
- Kontekstuaalisuus
- Konstruktivisuus
- Siirtovaikutus (transfer)

Taustalla on ajatus opiskelijasta aktiivisena ja omaa oppimistaan säätelevänä (vastuussa omista oppimistuloksistaan) henkilönä, joka omatoimisesti pyrkii luomaan oppimiskokemuksia itselleen. Tämän ominaisuuden toteutuminen edellyttää usein, että opiskelijaa myös tuetaan oppimisprosessissa. Oppimisen kannalta tärkeää on, että opiskelija kykenee luomaan merkityksellisiä kokonaisuuksia. Konstruktivistisen oppimisenäkemysten mukaisesti oppiminen tapahtuu yksinkertaisesta ja kehittymättömästä kohti yhä jäsentyneempiä ja kehittyneempiä tietorakenteita.

Oppiminen on luonteeltaan sosiaalinen tapahtuma, dialoginen prosessi, jonka kuluessa opiskelijat muodostavat yhteisiä oppimisyhteisöjä. Opiskelijat rakentavat yhdessä uutta tietoa muiden kanssa hyötyen toistensa erilaisista tiedoista ja näkemyksistä. Verkko-opetuksessa teknologia lisää opiskelijoiden mahdollisuuksia monipuoliseen, sekä eriaikaiseen että samanaikaiseen vuorovaikutukseen toistensa kanssa. Ihmisen toiminnalle on luonteenomaista pyrkimys tavoitteisiin ja päämääriin, mutta itseohjautuvuutta ei varsinkaan verkko-oppimisympäristössä tule pitää itsestäänselvyyttenä. Opiskelijat asettavat oppimiselleen kognitiivisia tavoitteita, joihin he, parhaassa tapauksessa, aktiivisesti ja tietoisesti suuntaavat toimintaansa eli oppimiseen liittyvää prosessia. Myös tässä kohden korostuu oppijan oma aktiivisuus.

Reflektiivisyys eli opiskelijan kyky pohtia omaa oppimistaan ja johtopäätöksiään metakognitiivisten taitojen avulla kasvattaa opiskelijan ymmärrystä omasta oppimisestaan. Yhteisöllisyys tai kollaboratiivisuus tarkoittaa sitä, että opiskelijat toimivat ja oppivat yhdessä hyödyntäen toistensa tietoja ja kokemuksia. Oppimista voi tapahtua observoimalla tai mallioppimisen kautta, mutta olennaisesti yhteisölliseen oppimiseen liittyy opiskelijoiden tuki ja palaute toisilleen. Oppiminen on tilannesidonnaista, joten tehtävien tulee olla relevantteja. Kognitiiviset ja metakognitiiviset taidot, joiden avulla oppija pystyy soveltamaan tietoja ja taitoja uusissa tilanteissa lisäävät transferia eli opitun siirtymistä sovellettavaksi uusiin tilanteisiin.

Lähteet:

Ausubel, D. P. (1968). *Educational Psychology: A Cognitive View*. New York, NY: Holt, Rinehart & Winston.

Jonassen, D. H. (1995). Supporting communities of learners with technology: a vision for integrating technology with learning in schools. *Educational Technology*. 30, 60-63.

Kester, L., Kirschener, P. A., van Merriënboer, J. J. G. & Baumer, A (2001). Just-intime information presentation and the acquisition of complex cognitive skills. *Computers in Human Behavior* 17, 373-391.

Nevgi, A. & Tirri, K. (2003). Hyvää verkko-opetusta etsimässä. Suomen kasvatustieteellinen seura. Kasvatusalan tutkimuksia 15. Turku. Finnish Educational Research Association.

Ruokamo, H. & Pohjolainen, S. (1999). Etäopetus multimediaverkoissa. Digitaalisen median raportti 1/99. Helsinki. Tekes.